

ANEXA 1

DEZVOLTAREA ORAȘULUI SLĂNIC ÎN CONTEXTUL STRATEGIILOR EUROPENE, NAȚIONALE, REGIONALE ȘI SECTORIALE

Dezvoltarea orașului Slănic nu se poate realiza prin proiecte izolate, deoarece nevoile, soluțiile, oportunitățile pot fi mai bine valorificate în mod coordonat și corelat cu evoluțiile la scară mai mare. Integrarea europeană și globalizarea sunt procese care produc efecte similare asupra comunităților, pe modelul unor cauze similare. Parteneriatele și asocierile între comunități, stimularea dezvoltării coordonate la nivel de regiune, sector, țară reprezintă metode de lucru prin care încearcă rezolvarea mai eficientă a problemelor, identificarea de modele de succes, realizarea unor condiții de viață echitabile pentru toți locuitorii.

Dezvoltarea orașului Slănic pleacă de la serie de date geografice, istorice, demografice, economice și de la o serie de nevoi ale comunității. Aceste elemente sunt strâns legate de situația județului Prahova și a regiunii Sud Muntenia din care Slănic face parte, iar soluțiile dezvoltării orașului trebuie în egală măsură să se încadreze în strategiile județene, regionale și sectoriale. Problemele orașului sunt de mult ori comune cu cele ale localităților învecinate și în acest aspect orașul poate iniția soluții de dezvoltare care să acopere întreaga zonă, asumându-și rolul de pol de creștere local/zonal, care să antreneze beneficii economice, sociale pentru întreaga sa "zonă de influență".

În viitor, aplicarea, detalierea sau actualizarea **Strategiei de Dezvoltare Durabilă** a orașului Slănic va trebui să respecte și obiectivele stabilite la nivelul Uniunii Europene, obiective asumate în legile și regulile naționale ale României. Cunoașterea direcției și a algoritmului de dezvoltare al Uniunii Europene facilitează unei comunități locale valorificarea oportunităților și atingerea unor standarde de competitivitate de nivel european.

Prezentul capitol oferă un cadru mai larg de interpretare și înțelegere al direcțiilor și obiectivelor de dezvoltare ale orașului Slănic, descrise în capitolele anterioare. Prezentarea succintă a modului în care este planificată dezvoltarea la nivelul Uniunii Europene dar și la nivel național și regional vor ajuta la o mai bună poziționare a orașului Slănic față de evoluția legislației și a politicilor în cele mai semnificative domenii socio-economice.

Strategia de la Lisabona a Uniunii Europene

În anul 2000 Uniunea Europeană a stabilit că obiectivul său strategic pe următorii 10 ani era transformarea uniunii în cea mai competitivă și dinamică economie din lume, bazată pe cunoaștere, pe asigurarea unui număr sporit de locuri de muncă și a unei mai mari coeziuni sociale. Scopul punerii în aplicare a acestei strategii era recuperarea decalajului față de Statele Unite ale Americii și noile puteri economice asiatice.

Strategia de la Lisabona a fost detaliată trei piloane (economic, social, mediu) și în opt componente, a căror aplicare rămâne în responsabilitatea **națională** a statelor membre ale Uniunii Europene:

1. Crearea unei societăți informaționale (IT, comunicații, Internet) accesibilă tuturor
2. Crearea unei arii europene a cercetării, inovării, dezvoltării
3. Liberalizarea pieței unice și consolidarea politicii comune a U.E. în domeniul **concurenței și a ajutoarelor de stat**
4. **Conectarea** infrastructurilor industriale în domeniul **telecomunicațiilor, utilităților și transportului** într-o rețea europeană viabilă
5. Crearea unor servicii financiare integrate și eficiente
6. Îmbunătățirea politici sociale prin creșterea gradului de pregătire a forței de muncă, scăderea șomajului și modernizarea mecanismelor de protecție socială
7. Asigurarea unei dezvoltări durabile.

Conceptele cheie ale acestui obiectiv, care ulterior au fost integrate în politicile și reglementările europene, erau : **cunoaștere, creștere, stabilitate, coeziune.**

În special urmărirea conceptului de cunoaștere - care include folosirea permanentă a inovației, capitalul uman, informația/ societatea informațională este de mare relevanță pentru modul în care va fi gândită dezvoltarea orașului Slănic. Spre deosebire de resursele naturale (minerale, vegetale, climaterice) și de resursele strategice (poziționare geografică favorabilă, etc.), cunoașterea reprezintă o resursă care poate fi dezvoltată și exploatată de comunități care nu beneficiază de alte atu-uri date. Ea presupune investiție constantă și prioritară în capitalul uman și în identificarea și promovarea tinerilor, în dezvoltarea unei politici locale care să ofere condiții de viață și instituționale atractive de viață persoanelor de valoare care pot genera cunoștințe, produse și servicii noi.

Numeroase exemple date de comune similare care și-au creat identitate și prosperitate pe baza valorificării inteligenței și inovației pot reprezenta un punct de plecare în dezvoltarea orașului Slănic.

În anul 2004, în urma evaluării stadiului de realizare a obiectivelor Strategiei de la Lisabona, este publicat Raportul Kok (după numele fostului prim ministru al Olandei, Wim Kok, cel care a condus echipa de experți însărcinată cu realizarea Raportului). Raportul concluzionează că rezultatele obținute până la acel moment sunt dezamăgitoare, datorită lipsei de coordonare și voință politică pentru realizare țintelor propuse. Se constată că trebuie soluționate probleme mari precum **investiția publică foarte scăzută în educație, cercetare și dezvoltare și incapacitatea de a transpune rezultatele cercetării în produse comercializabile.**

Creșterea economică a U.E. a înregistrat 2% în timp ce economia SUA a crescut cu 3,5% iar economii emergente asiatice – China și India – au ritmuri de progres extrem de ridicate.

În anul 2005, Comisia Europeană condusă de Jose Manuel Barroso a lansat o **Nouă Strategie pentru Creștere Economică și Ocuparea Forței de Muncă**, susținută de un nou parteneriat. Printre noile obiective regândite se numără: renunțarea la obiectivul ca U.E. să devină cea mai competitivă din lume, alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare, înlăturarea obstacolelor în calea mobilității forței de muncă, crearea unui Institut European al tehnologiei.

A fost simplificată coordonarea între statele membre, astfel încât **Linile Directoare Integrate pentru Creștere și Ocupare** vor servi ca bază pentru **Programele Naționale de Reformă** ale statelor membre. Pe baza acestora, anual statele membre publică un Raport de progres - privind stadiul realizării obiectivelor, iar pe baza acestor rapoarte și U.E. realizează propriul raport.

Strategia Uniunii Europene pentru Dezvoltarea Durabilă

Strategia Uniunii Europene pentru Dezvoltarea Durabilă propune un model de dezvoltare în care creșterea economică pe termen lung este însoțită de incluziune socială și protecția mediului.

Astfel, Strategia adoptată la Consiliul European de la Gothenburg în 2001 promovează **eficiența în economie și în societate** și se concentrează pe măsuri în 4 domenii:

1. limitarea schimbării climei și creșterea utilizării energiei curate (reducerea emisiilor de CO2 în atmosferă cu 1% pe an până în 2020, reducerea treptată a subvențiilor pentru combustibilul tradițional până în 2010, permise comerciale pentru CO2, promovarea combustibililor alternativi)
2. reducerea amenințărilor pentru sănătatea publică
3. protejarea biodiversității – gestionarea mai bună a resurselor naturale
4. îmbunătățirea sistemului de transport și a utilizării pământului.

Agenția Europeană de Mediu a identificat următoarele elemente unde eco-eficiența se intersectează cu obiectivele Strategiei de la Lisabona:

- 🚦. **Dezvoltarea și crearea de locuri de muncă în eco-industrii** – producerea de bunuri, servicii și tehnologii pentru măsurarea, prevenirea, limitarea și corectarea impactului asupra mediului și a volumului de resurse utilizate. În U.E. cele mai profitabile eco-industrii, care au generat locuri de muncă și cifre de afaceri peste media atinsă de alte ramuri economice, sunt: reciclarea și managementul deșeurilor solide și al gunoiului, tratarea apei, producerea și distribuția apei potabile, reciclarea materialelor.
- 🚦. **Creșterea competitivității prin scăderea costurilor și NU prin reduceri salariale** – mai ales în cazul industriilor prelucrătoare. Aceasta nu înseamnă reducerea costurilor cu forța de muncă, ci eficiență în folosirea materiei prime și în consumul energetic. De altfel, în U.E. **productivitatea muncii crește la cote mult mai mari decât productivitatea energetică și cea a materiilor prime.**
- 🚦. **Dematerializarea creșterii economice** – adică susținerea creșterii economice NU prin mărirea cantităților de materie primă și a consumului de energie CI prin utilizarea celor mai performante **tehnologii de mediu** – care **poluează mai puțin, utilizează mai puține resurse și reciclează mai multe deșeuri.**

În ianuarie 2004 Comisia Europeană a lansat **Planul de Acțiune pentru Tehnologii de Mediu** (ETAP) care avea 3 obiective principale:

- Trecerea de la cercetare la piață prin platformele tehnologice și rețelele de testare tehnologică
- Îmbunătățirea condițiilor de piață și eliminarea barierelor economice
- Promovarea tehnologiilor de mediu în țările în curs de dezvoltare și promovarea investițiilor străine directe în acest domeniu.
- După primul an de funcționare a acestui Plan, au rezultat și primele recomandări concrete în sprijinul acestuia, precum:
  - crearea de fonduri de risc pentru investiții ecologice, mai ales pentru IMM-uri
  - definirea obiectivelor ecologice de performanță pentru principalele produse, procese și servicii

Una dintre cele mai importante politici ale Uniunii Europene este cea de coeziune și dezvoltare regională, care urmărește micșorarea acestor decalaje de dezvoltare între cele mai bogate regiuni și cele rămase în urmă. Informația cu privire la Politica de Coeziune a U.E. în perioada 2007-2013 este cuprinsă în documentul intitulat **Orientări Strategice Comunitare privind Coeziunea Economică, Socială și Teritorială**, document publicat în 2006.

Dezvoltarea orașului Slănic în contextul strategiilor europene, naționale și regionale și a celor sectoriale:

Această politică U.E. este finanțată prin intermediul a **trei programe ample**, care răspund necesităților de dezvoltare diferite ale regiunilor, căci, pentru rezolvarea problemelor economice cât mai aproape de sursa lor, această politică este desfășurată la nivelul statistic al regiunilor și nu al Statelor Membre. **Cele trei programe se numesc Obiective** având diferite rațiuni de funcționare și scopuri de atins. Perioada de implementare a acestor

obiective corespunde perioadei multianuale de implementare a bugetului Uniunii Europene care este de câte 7 ani consecutivi.

În urma analizei modului în care a funcționat politica sa de dezvoltare regională în anii precedenți, Uniunea Europeană a aprobat punerea în aplicare a următoarelor 3 obiective pentru perioada 1 ianuarie 2007 – 31 decembrie 2013:

- ✚ Obiectivul “**Convergență**” - acoperă regiunile care au PIB/locuitor sub 75% din media U.E. (Întreg teritoriul României se încadrează sub acest obiectiv). Ce se finanțează în țările eligibile sub acest obiectiv:
  - ✚ Investiții în resurse umane și investiții fizice pentru sprijinirea creșterii economice și angajare
  - ✚ Inovarea și dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere
  - ✚ Adaptarea la schimbările economice și sociale
  - ✚ Protecția mediului
  - ✚ Eficiența administrației
- ✚ Obiectivul “**Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă**”
- ✚ Obiectivul “**Cooperare teritorială europeană**”
  - ✚ Cooperare la frontiere (județul Prahova nu este eligibil)
  - ✚ Cooperare transnațională
  - ✚ Rețele pentru cooperare și schimb de experiență în U.E.

Aceste trei obiective sunt finanțate de către trei instrumente financiare sau Fonduri europene dedicate dezvoltării regionale în Uniune, acestea fiind:

- Fondul European de Dezvoltare Regională – F.E.D.R.
- Fondul Social European – F.S.E.
- Fondul de Coeziune – F.C.

O treime din bugetul total al Uniunii Europene este alocat politicii regionale, respectiv Fondurilor Structurale și de Coeziune, aceasta însemnând peste 300 de miliarde de euro pentru cei șapte ani de programare.

România - prin cele 8 regiuni de dezvoltare ale sale - și astfel și comunitățile locale din județul Prahova vor beneficia de sprijin financiar UE prin obiectivul Convergență și prin obiectivul Cooperare Teritorială Europeană, putând obține finanțare atât prin cele două fonduri structurale, cât și prin Fondul de coeziune.

Uniunea Europeană reglementează și alte domenii ale vieții economice și sociale, în măsura în care statele sale membre i-au delegat parțial sau total competențe de decizie și legiferare în acele domenii - care se numesc și se regăsesc în ceea ce numim politicile comune sau interne ale Uniunii Europene. Pentru realizarea acestor politici sunt alocate fonduri corespunzătoare domeniilor respective – prin cele peste 350 de programe comunitare de acțiune gestionate direct de către Comisia Europeană. România are acces direct la aceste programe, în competiție egală cu toate celelalte state membre.

Planul Național de Dezvoltare al României – 2007 – 2013

România a finalizat și aprobat propriul Plan Național de Dezvoltare pentru perioada 2007 – 2013 în decembrie 2005. Obiectivul general al PND este reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică între România și Statele Membre ale Uniunii Europene. Ținta PDR este atingerea unui nivel al PIB de 41% din media UE în anul 2015.

Bugetul global necesar pentru atingerea obiectivelor PND este de circa 58 miliarde Euro. Sursele din care se vor obține investițiile sunt:

- ✓ Contribuția comunitară din fonduri comunitare FS și FC (FEDR/FSE/FC)
- ✓ Contribuția comunitară din FEADR și FEP
- ✓ Finanțarea publică națională (buget stat și locale)

- ✓ Finanțare privată
- ✓ Alocări exclusiv din surse publice naționale și locale
- ✓ Credite externe pentru investiții (BEI, BERD, BM).

Strategia României în U.E. - Cadrul Național Strategic de Referință

Ce fonduri U.E. va primi România în perioada 2007 – 2013 și pentru dezvoltarea căror domenii?

Documentul *strategic* prin care România își corelează dezvoltarea cu strategia U.E. este Cadrul Național Strategic de Referință întocmit pentru perioada 2007-2013. Prin acesta se precizează și alocarea pe domenii, priorități și sume a Fondurilor Structurale și de Coeziune pe care le primește România pentru a-și finanța proiecte de dezvoltare (prin care să recupereze, deci, diferențele față de celelalte state membre ale Uniunii Europene). Cadrul este redactat de România și aprobat de Comisia Europeană, identificând **acele priorități de dezvoltare ale României care sunt acord cu politicile Uniunii Europene, DAR care vor contribui SEMNIFICATIV la apropierea României de standardele și nivelul de bunăstare al mediei statelor U.E.** Pentru România, C.N.S.R. a fost aprobat de către Comisia Europeană și semnat în data de 13 iulie 2007.

Documentul identifică patru obiective care vor trebui atinse la finalul finanțării pe parcursul celor 7 ani:

1. Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene - Investiții în transport, mediu și energie.
2. Îmbunătățirea competitivității pe termen lung a economiei românești.
3. Dezvoltarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman.
4. Consolidarea unei capacități administrative eficiente.

Suma totală în Fonduri structurale și de Coeziune în perioada 2007-2013 pentru România este de 17,3 miliarde Euro. Din această sumă, circa 16,9 miliarde Euro sunt alocate celor 6 programe operaționale din cadrul obiectivului Convergență. Sumele pe care U.E. le va aloca României din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Urbană sunt, informativ, de circa 7,1 miliarde Euro, iar cele din Fondul European pentru Pescuit sunt, informativ, de circa 0,2 miliarde Euro.

Strategiile de dezvoltare sectoriale și strategia de dezvoltare regională

Programele Operaționale Sectoriale și Programul Operațional Regional

În vocabularul oricărei organizații sau autorități care va dori să se dezvolte prin proiecte cu finanțare europeană vor trebui să intre și denumirile documentelor care **detaliază până la nivelul cheltuielilor** domeniile concrete și beneficiarii concreți ai fondurilor structurale și de coeziune. Este vorba despre **Programele Operaționale și Documentele Cadru de Implementare** ale acestora.

Diversele *Programe Operaționale* reprezintă instrumentele prin care se **realizează efectiv obiectivele și prevederile de o natură mai generală** ale C.S.N.R.. Din conținutul acestor Programe Operaționale vom afla care sunt obiectivele de atins pentru sectorul respectiv și care sunt regulile pe care trebuie să le respectăm pentru a ne încadra proiectele în categoria eligibilă.

În România vor putea fi accesate finanțări prin încadrarea proiectelor în următoarele Programe Operaționale Sectoriale (POS):

1. Programul Operațional Sectorial - Creșterea competitivității economice (gestionat de către Ministerul Economiei și Finanțelor)
2. Programul Operațional Sectorial Infrastructura de Transport (gestionat de către Ministerul Transporturilor)
3. Programul Operațional Sectorial Mediu (gestionat de către Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile)
4. Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (gestionat de către Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse)
5. POR - Programul Operațional Regional (coordonat de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor).
6. Programul Operațional Sectorial Asistență Tehnică.

Strategia dezvoltării regionale decurge din problemele-cheie identificate în analiza socio-economică națională regională și cele opt analize regionale specifice, și anume:

- ❖ Concentrarea creșterii economice, impulsionată de investițiile străine directe, în zona Bucureștiului, ceea ce a determinat creșterea disparițiilor dintre Regiunea București-Ilfov și celelalte șapte Regiuni, precum și apariția problemelor de congestionare a orașului capitală;
- ❖ Declinul socio-economic a numeroase centre urbane regionale și diminuarea rolului lor în dezvoltarea arealelor adiacente și a Regiunilor;
- ❖ Pierderea funcțiilor urbane a multor orașe mici și mijlocii, în special a celor monoindustriale, fenomen generat de restructurarea industrială; această pierdere a funcțiilor este, de regulă, însoțită de probleme sociale;
- ❖ Reaparitia dezechilibrului istoric de dezvoltare între jumătatea de est și jumătatea de vest a țării, din cauza reorientării fluxurilor comerciale și accesului la piețele vestice, precum și a dificultăților pe care partea vestică a țării pare să le aibă în a se conecta la piețele globalizate, din afara Europei;
- ❖ Decuplarea economică a unor zone tradițional subdezvoltate din nordul țării și de-a lungul Dunării;
- ❖ Existența unor întinse zone ale țării, a căror perspectivă de dezvoltare este marcată de lipsa forței de muncă și de un fenomen masiv de migrație temporară;
- ❖ Probleme importante de accesibilitate - precondiție pentru dezvoltarea locală;
- ❖ O populație în declin și îmbătrânită, o rată ridicată de dependență, reflectate într-o cerere crescândă de servicii de sănătate și servicii sociale;
- ❖ Posibila apariție a unui fenomen de stagnare economică în zonele montane;
- ❖ Competitivitatea redusă a multor afaceri, în special în sectorul turistic, cu productivitate a muncii scăzută, lipsa investițiilor și a aptitudinilor manageriale, grad redus de utilizare a tehnologiilor și echipamentelor moderne;

❖ Calitatea slabă a infrastructurii publice (infrastructura rutieră, de sănătate, socială și educațională), utilități publice urbane învechite și necesitatea conservării valorilor istorice și culturale;

Obiectivul strategic este sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi și a munci.

Pentru atingerea obiectivului general al dezvoltării regionale, strategia se articulează în jurul următoarelor **obiective specifice**:

- ✚ Creșterea rolului economic și social al centrelor urbane, printr-o abordare policentrică, pentru a stimula o dezvoltare mai echilibrată a Regiunilor.
- ✚ Îmbunătățirea accesibilității în regiuni și în special a accesibilității centrelor urbane și a legăturilor lor cu arealele înconjurătoare.
- ✚ Creșterea calității infrastructurii sociale a regiunilor.
- ✚ Creșterea competitivității regiunilor ca localități pentru afaceri.
- ✚ Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea Regiunilor.

Dezvoltarea mediului urban

În ceea ce privește dezvoltarea mediului urban și a agriculturii, aceasta se va face în concordanță cu strategia Uniunii pentru acest sector – Politica Agricolă Oraș și Orientările Strategice Comunitare privind Dezvoltarea Urbană.

Finanțarea dezvoltării acestui domeniu în România se va realiza prin **Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Urbană** reprezintă o oportunitate de finanțare pentru spațiul urban românesc, în valoare de aproximativ **7,5 miliarde de euro**, începând cu 2007

și până în 2013. Modul în care acesta poate fi cheltuit, respectiv accesat de către comunitățile urbane este tratat în **Regulamentul CE nr. 1698 din 2005**.

În România, fondurile europene pentru dezvoltare urbană vor putea fi accesate în baza încadrării în două documente-cheie elaborate la nivel național de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Urbane:

1. Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Urbană
2. Programul Național de Dezvoltare Urbană 2007-2013.

În cadrul **Programului Național de Dezvoltare Urbană** alocarea nerambursabilă din partea Comunității europene din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Urbană pentru perioada 2007-2013 este distribuită pe priorități:

- ✚ Axa I “Creșterea competitivității sectorului agricol și silvic”- 45% din totalul fondurilor UE, reprezentând suma de 3.246.064.583 euro;
- ✚ Axa II “Îmbunătățirea mediului și a zonelor urbane” 25% din fondurile UE,
- ✚ Axa III “Calitatea vieții în zonele urbane și diversificarea economiei urbane” – 30% din fondurile europene, totalizând suma de 2.046.598.320 euro;
- ✚ Axa IV „LEADER” va primi 2,5% din sumele alocate celorlalte domenii, adică 123.462.653euro.
- ✚ Asistență tehnică 4%
- ✚ Contribuția la Plățile Naționale Complementare Directe - 20% în perioada 2007 – 2009 500 milioane Euro.